

OPINIE

Het roer moet om: alleen bij eerlijke prijzen kan de boer de natuur ontzien

Landbouw De consument moet meer betalen voor melk, vlees en groenten, schrijft Dirk Schoenmaker. Alleen dan kan de boer de natuur ontzien.

> 7 februari 2024 Leestijd 2 minuten Luisteren ଏ) Leeslijst

De polarisatie is zodanig toegenomen dat politici geen uitweg nie epinen van Flymen / ANP / Hollandse Hoogte noodzakelijke regels terugdraaien. Het eerlijke verhaal is dat de voedselprijzen

omhoog moeten.

Een adequaat verdienmodel is het startpunt om uit de landbouwimpasse in Europa te komen. Boeren hebben door de lage marges nu de financiële ruimte niet om alle milieuregels door te voeren, en ergeren zich aan toenemende bemoeienis van 'de stad' (de overheid) met het platteland.

Lees ook: https://www.nrc.nl/nieuws/2024/02/01/stap-over-op-biologisch-boeren-ik-heb-er-geen-spijt-van-a4188818

Geen langere rijen voedselbank

De uitdaging is om deze transitie niet via grote
subsidiestromen naar de producenten (de aanbodkant) te
doen, zoals het huidige Europese landbouwbeleid doet. Ik stel voor om het via de
consument (vraagkant) te doen via een 'eerlijke' prijs in de supermarkt voor
gezonde landbouwproducten, die met respect voor natuur en dier tot stand zijn
gekomen. Een eerlijke prijs betekent dat de sociale kant (een adequaat inkomen
voor de boer) en de milieukant (kosten van voldoen aan standaarden voor natuur
en dier) in de prijs zijn opgenomen, en niet meer op de maatschappij worden
afgewenteld.

De prijs voor groenten, fruit, vlees en zuivel wordt dan hoger. Flankerend sociaal beleid voor lagere inkomensgroepen is nodig om hen te compenseren voor die

Dirk Schoenmaker is hoogleraar financiering aan de Erasmus Universiteit en lid van het Sustainable Finance Lab. gestegen prijzen. Dit heet in Brussels jargon '*a just transition*'. Dit is heel belangrijk vanuit maatschappelijk perspectief; langere rijen bij de voedselbanken moeten echt worden voorkomen.

De Franse president Macron was deze compensatie vergeten bij de invoering van hogere brandstofaccijns in Frankrijk. Dit leidde tot de grote protestbeweging van de gele hesjes. En vervolgens is de accijnsverhoging teruggedraaid, zoals nu in Brussel gebeurt met milieuregels en de dieselaccijns voor landbouw.

Eerlijke prijzen zijn een correctie op de te lage voedselprijzen van de laatste decennia. Door schaalvergroting en intensivering, gevoed door Brusselse subsidies, zijn prijzen gedaald. Terwijl voor de Tweede Wereldoorlog voedsel nog 29 procent van het gezinsbudget uitmaakte, is dat nu gedaald naar 13 procent. Supermarkten spelen ook een grote rol; zij hebben de marktmacht in de keten tussen boer en consument en zijn verantwoordelijk voor een continue verlaging van de melkprijs. Het vergt dus een gecoördineerde actie om tot eerlijke prijzen te komen, inclusief compensatie voor de laagste inkomens.

De schaalvergroting en intensivering van de landbouw zijn de hoofdoorzaken van de achteruitgang in de natuur. Goedkoop veevoer uit Latijns-Amerika en grootschalig gebruik van kunstmest heeft niet alleen de productie verhoogd, maar ook de stikstofuitstoot en de mestoverschotten. Gebruik van pesticides en penicilline leidt tot ongezond voedsel en verlies aan bodem- en waterkwaliteit. Het voldoen aan de Europese Waterrichtlijn is het volgende probleem dat zich aandient.

Hamvraag

Het roer moet dus om. Het is nog zoeken naar de vorm: centrale overheidsregulering, regionale regulering of zelfregulering met sancties. De overheid moet samen met de sector een toekomstbestendig bedrijfsmodel bouwen.

De hamvraag is wat doen we met de wereldmarktprijs van voedsel. Bij de koolstofheffing is een goede oplossing gevonden. Om verplaatsing van koolstofintensieve productie naar het buitenland te voorkomen, heeft de Europese Unie een heffing ingevoerd voor de import van koolstofintensieve goederen. Zo'n grensheffing voor niet-milieuvriendelijke producten is ook in de landbouw te introduceren. Europa exporteert op deze wijze haar milieubeleid.

De pauzeknop indrukken, zoals nu, bij invoering van milieuregels, biedt geen soelaas. Intensieve boeren kunnen geen lening meer bij de bank krijgen; bedrijfsaanpassingen of -overnames liggen stil. Biologische boeren hikken tegen de extra kosten aan zonder dat er uitzicht is op een 'eerlijke' vergoeding. Met de structurele oplossing van eerlijke prijzen kan de landbouwsector uit deze impasse komen.

Een versie van dit artikel verscheen ook in de krant van 8 februari 2024.

Delen ≪

Mail de redactie ☑

LANDBOUW EN VEETEELT

Volg

De firma 'Gebroeders C. en K. Kievit' is niet meer. Ach, wat geeft het?

13 uur geleden

Minister Adema vindt diervriendelijke maatregelen voor landbouw geen afzwakking

16 uur geleden

Over NRC	Mijn NRC	Contact	NRC Websites
Over ons	Neem een	Redactie	Mediahuis NRC
Werken bij	abonnement	Opinieredactie	NRC Carrière
Auteursrecht	Inloggen	De ombudsman	NRC Webwinkel
Privacy	Account aanmaken	Colofon	NRC Lezersfonds
Leveringsvoorwaarden	Digitale krant	AdSales	
NRC-Code	Mijn leeslijst	Klantenservice	
Onze app	Mijn abonnementen	Familieberichten	
Archief	Service & bezorging		
Adverteren	Nieuwsbrieven		

